

Complexnummer: 521735

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Gelder

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

521736, 521737

Woonplaats

Wijhe

Gemeente

Olst-Wijhe

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Onder de Gelder 2, 8131 SG te Wijhe

Complexomschrijving

Inleiding

DWARSHUISBOERDERIJ met daarnaast een HALLEHUISBOERDERIJ, behorend bij havezate De Gelder uit de zestiende eeuw. De boerderij van het hallehuistype werd voltooid rond 1900, de dwarshuisboerderij in 1920. In het ontwerp van beide boerderijen is aandacht besteed aan de architectonische vormgeving, hetgeen blijkt uit de vorm en de verhoudingen van de bouwvolumes, de dakhellingen, een bijzonder type dakkapel, een monumentaal ingangsportaal en luiken. Deze architectonische vormgeving is typerend voor de boerderijen van landgoed De Gelder.

Huis de Gelder dat dateert uit de zestiende eeuw en in de negentiende eeuw een neogotische ommanteling kreeg, is in 1913 afgebroken. De eerste wereldoorlog verhinderde de geplande nieuwbouw. Wel liet de toenmalige eigenaar Willem Lodewijk baron de Vos van Steenwijk tot Hagenvoorde in de jaren twintig het huisterrein en omliggende park veranderen. Hoogstwaarschijnlijk heeft hij ook opdracht gegeven tot het bouwen van de dwarshuisboerderij.

Het interieur van de dwarshuisboerderij is gewijzigd.

Omschrijving

De boerderijen staan noordelijk van het afgebroken landhuis. Links (N) van de dwarshuisboerderij staat de boerderij van het hallehuistype.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het complex met de dwarshuisboerderij, de boerderij van het hallehuistype is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de functionele en ruimtelijke samenhang met de aanleg en resterende gebouwen van havezate De Gelder
- de bijzondere architectonische vormgeving en detaillering van de boerderijen die karakteristiek is voor de gebouwen van landgoed De Gelder
- de ensemblewaarde
- de beeldbepalende ligging aan de straat Onder de Gelder
- de gaafheid van de exterieurs

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521736

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82849/58

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wijhe	Olst-Wijhe	Overijssel

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Wijhe	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wijhe	F			6194

Omschrijving**

Omschrijving

De DWARSHUISBOERDERIJ is opgetrokken over één bouwlaag in rode baksteen op een T-vormige plattegrond. Het voorhuis is afgedekt door een schilddak met rode Hollandse pannen en twee schoorstenen op de nokeinden. Het bedrijfsgedeelte heeft een zadeldak met wolfeind en rode Hollandse pannen. Alle deur- en vensteropeningen zijn voorzien van strekken in rode verblendsteen. Rondom de gehele boerderij is laag in de gevel een éénsteens band van rode verblendsteen gemetseld. In de gevels zijn muurankers aangebracht. De gevels van het voorhuis zijn geleed door rechtgesloten kruisvensters met een fijne roedenverdeling onder hanekammen. De vensters zijn behangen met luiken van De Gelder; twee rode velden met witte zandlopers in een zwarte rand.

De voorgevel van de boerderij is symmetrisch. Midden in de gevel bevindt zich de entree onder een portaal met zadeldak, getande windveer en bankjes. Onder het zadeldak is een tongewelfje uit hout aangebracht. In twee zandstenen plaquettes is de volgende inscriptie aangebracht: "Zoo de heer het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden des zelfs bouwlieden daaraan". In de zijgevels van het bedrijfsgedeelte zijn getoogde zesruits stalvensters geplaatst. In de achtergevel een getoogde baander met twee drieruits vensters, twee getoogde staldeuren met drieruits vensters, twee getoogde vensters met een fijne roedenverdeling en een hooiluik met drieruits venster. In het dakvlak boven de voorgevel zijn drie grote gemetselde dakkapellen geplaatst, boven de zijgevels één. De dubbele zesruits vensters in de dakkapellen doorbreken de goot, waardoor ze half in de gevels zijn opgenomen en half deel uitmaken van de dakkapel. Ze zijn geplaatst onder steekkappen, hebben ruitpatronen in de geveltoppen en kleine wangen aan weerszijden.

Waardering

De dwarshuisboerderij is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- \tde functionele en ruimtelijke samenhang met de aanleg en resterende gebouwen van havezate De Gelder
- \tde bijzondere vormgeving en detaillering van de boerderij die karakteristiek is voor de gebouwen van landgoed De Gelder
- \tde beeldbepalende ligging aan de straat Onder de Gelder
- \tde uitwendige gaafheid

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 521737

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82849/59

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wijhe	Olst-Wijhe	Overijssel

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Wijhe	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wijhe	F			6194

Omschrijving**

Omschrijving

De BOERDERIJ VAN HET HALLEHUISTYPE is opgetrokken in rode baksteen op een rechthoekige plattegrond onder een zadeldak met wolfeinden, een schoorsteen in het zuidelijke dakvlak en rode Hollandse pannen. Alle deur- en vensteropeningen zijn voorzien van strekken in rode verblendsteen. Rondom de gehele boerderij is laag in de gevel een éénsteens band van rode verblendsteen gemetseld. De symmetrische voorgevel is geleed door een deur met achtruits bovenlicht met aan weerszijden een rechtgesloten kruisvenster met een fijne roedenverdeling onder hanekammen. De vensters zijn behangen met luiken van De Gelder; twee rode velden met witte zandlopers in een zwarte rand. In een zandstenen plaquette boven de deur is de volgende inscriptie aangebracht: "Die wel aan sijnen acker doet, dien doet de acker weder goet". Op dezelfde hoogte jaartalankers.

In de zijgevels van het bedrijfsgedeelte zijn getoogde stalvensters geplaatst met een ijzeren sierroedenverdeling. In de achtergevel een getoogde baander met twee drieruits vensters en twee getoogde vensters met een fijne roedenverdeling.

In het dakvlak boven de voorgevel is één dakkapel geplaatst. Het dubbele vierruits venster in de dakkapel doorbreekt de goot, waardoor het half in de gevels is opgenomen en half deel uitmaakt van de dakkapel. Het is geplaatst onder een steekkap met ruitpatronen in de geveltop.

Waardering

De boerderij van het hallehuistype is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

-\tde functionele en ruimtelijke samenhang met de aanleg en resterende gebouwen van havezate De Gelder

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tde bijzondere architectonische vormgeving en detaillering van de boerderij die karakteristiek is voor de gebouwen van landgoed De Gelder

-\tde beeldbepalende ligging aan de straat Onder de Gelder

-\tde uitwendige gaafheid

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)